ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 20ής Νοεμβρίου 2009 *

Στην υπόθεση C-278/09,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει των άρθρων 68 ΕΚ και 234 ΕΚ, που υπέβαλε το tribunal de grande instance de Paris (Γαλλία) με απόφαση της 6ης Ιουλίου 2009, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 16 Ιουλίου 2009, στο πλαίσιο της δίκης

Olivier Martinez,

Robert Martinez

κατά

MGN Ltd,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. Toader (εισηγήτρια), πρόεδρο τμήματος, P. Kūris και L. Bay Larsen, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston
γραμματέας: R. Grass

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα,

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 2 και 5, σημείο 3, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ των O. και R. Martinez, κατοίκων Γαλλίας, και της εταιρίας MGN Ltd (στο εξής: MGN) με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο, σχετικά με τον προσδιορισμό του δικαστηρίου που έχει διεθνή δικαιοδοσία να επιληφθεί της αγωγής αποζημιώσεως που άσκησαν κατά της ως άνω εταιρίας.

Το νομικό πλαίσιο

3 Το άρθρο 61 ΕΚ ορίζει τα εξής:

«Για την προοδευτική εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το Συμβούλιο θεσπίζει:

[…]

γ) μέτρα στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις, όπως προβλέπονται στο άρθρο 65[ΕΚ]

[…]».

4 Το άρθρο 2 του κανονισμού 44/2001 προβλέπει τα εξής:

«1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους ενάγονται ενώπιον των δικαστηρίων αυτού του κράτους μέλους, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους.

2. Τα πρόσωπα που δεν έχουν την ιθαγένεια του κράτους μέλους στο οποίο κατοικούν, υπάγονται, στο κράτος αυτό, στους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας που εφαρμόζονται στους ημεδαπούς.»

5 Το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001 ορίζει τα εξής:

«Πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος μέλος:

[…]

3) ως προς ενοχές εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου συνέβη ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός

[…]».

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

6 Στις 28 Αυγούστου 2008, οι O. και R. Martinez ενήγαγαν την MGN ενώπιον του tribunal de grande instance de Paris ζητώντας να υποχρεωθεί η ως άνω εταιρία να τους καταβάλει αποζημίωση. Στην αγωγή τους υποστηρίζουν ότι προσεβλήθη η προσωπικότητά τους εξαιτίας της δημοσιεύσεως κειμένων και φωτογραφιών στο Διαδίκτυο από δικτυακό τόπο που διατηρεί η εν λόγω εταιρία.

7 Η MGN προέβαλε ένσταση αναρμοδιότητας του εν λόγω δικαστηρίου επικαλούμενη τα άρθρα 2 και 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001. Σύμφωνα με την εταιρία αυτή, όταν φορέας του ζημιογόνου γεγονότος είναι δημοσίευμα, το εν λόγω γεγονός πρέπει να νοείται υπό την έννοια ότι συμβαίνει σε κάθε τόπο στον οποίο κυκλοφορεί το δημοσίευμα αυτό. Συνεπώς, όταν φορέας είναι το Διαδίκτυο, το οποίο, λόγω των τεχνικών χαρακτηριστικών του, είναι παγκοσμίως προσιτό και προσβάσιμο από όλα τα κράτη μέλη, ζημιογόνο γεγονός όπως το επίδικο στην κύρια δίκη δεν μπορεί να θεωρείται ότι συνέβη στο έδαφος ενός και μόνον κράτους μέλους παρά μόνον αν υφίσταται επαρκής, ουσιώδης ή χαρακτηριστικός σύνδεσμος με το εν λόγω έδαφος. Εν προκειμένω, δεν υφίσταται επαρκής σύνδεσμος μεταξύ της επίμαχης δημοσιεύσεως και της προβαλλόμενης ζημίας επί γαλλικού εδάφους.

8 Κατά τους ενάγοντες της κύριας δίκης, ο σύνδεσμος με το γαλλικό έδαφος έγκειται στο ότι ο O. Martinez είναι Γάλλος, τα επίδικα πραγματικά περιστατικά έλαβαν χώρα στη Γαλλία, ενδιαφέρουν κατ' ανάγκην το γαλλικό κοινό και ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο εντός του εν λόγω εδάφους. Προσθέτουν ότι, έστω αν και είχε συνταχθεί στα αγγλικά, το επίμαχο άρθρο, το οποίο δημοσιεύθηκε στο Διαδίκτυο, είναι ευχερώς κατανοητό από το γαλλικό κοινό.

9 Επειδή η απάντηση στο ερώτημα ποιο είναι το εθνικό δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία να επιληφθεί της διαφοράς η οποία έχει υποβληθεί στην κρίση του δεν

προκύπτει σαφώς από το γράμμα των άρθρων 2 και 5, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001, το tribunal de grande instance de Paris αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχουν τα άρθρα 2 και 5[, σημείο 3,] του κανονισμού 44/2001 […] την έννοια ότι παρέχουν δικαιοδοσία στο δικαστήριο κράτους μέλους να επιληφθεί αγωγής ασκηθείσας λόγω προσβολής της προσωπικότητας η οποία ενδεχομένως διεπράχθη με δημοσίευση πληροφοριών και/ή φωτογραφιών σε δικτυακό τόπο τον οποίο διατηρεί σε άλλο κράτος μέλος εταιρία εδρεύουσα στο δεύτερο αυτό κράτος ή σε άλλο κράτος μέλος, διαφορετικό, πάντως, του πρώτου:

— είτε υπό τη μόνη προϋπόθεση ότι στο πρώτο κράτος υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης στον ως άνω δικτυακό τόπο,

— είτε μόνον εφόσον υφίσταται μεταξύ του ζημιογόνου γεγονότος και του εδάφους του πρώτου κράτους επαρκής, ουσιώδης ή χαρακτηριστικός σύνδεσμος και, στη δεύτερη αυτή περίπτωση, αν ο σύνδεσμος αυτός μπορεί να προκύπτει:

  — από τον αριθμό των συνδέσεων με την επίμαχη ιστοσελίδα από το πρώτο κράτος μέλος, είτε σε απόλυτη τιμή είτε σε σχέση με το σύνολο των συνδέσεων με την εν λόγω ιστοσελίδα,

  — από τον τόπο διαμονής ή από την ιθαγένεια του προβάλλοντος προσβολή της προσωπικότητάς του ή, γενικότερα, των ενδιαφερομένων προσώπων,

— από τη γλώσσα στην οποία διατυπώνεται η επίμαχη πληροφορία ή από οποιοδήποτε άλλο στοιχείο δυνάμενο να αποδείξει τη βούληση του διαχειριζόμενου τον δικτυακό τόπο να απευθυνθεί ειδικώς στο κοινό του πρώτου κράτους,

— από τον τόπο στον οποίο έλαβαν χώρα τα προβαλλόμενα γεγονότα και/ή ελήφθησαν οι φωτογραφίες που δημοσιεύθηκαν στο Διαδίκτυο,

— από άλλα κριτήρια[;]»

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου

10 Κατά το άρθρο 92, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, το Δικαστήριο, όταν είναι προδήλως αναρμόδιο να επιληφθεί της προσφυγής ή όταν η προσφυγή είναι προδήλως απαράδεκτη, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, μπορεί, χωρίς να συνεχίσει τη διαδικασία, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη.

11 Πρέπει να επισημανθεί ότι το tribunal de grande instance de Paris στηρίζεται, προκειμένου να υποβάλει την αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, στο άρθρο 267 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά το μέτρο που η ως άνω Συνθήκη δεν τελεί σε ισχύ, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, υπό το ισχύον κοινοτικό δίκαιο, η αίτηση πρέπει να θεωρείται ως υποβληθείσα βάσει των άρθρων 68 ΕΚ και 234 ΕΚ.

12 Πάντως, από το άρθρο 68, παράγραφος 1, ΕΚ προκύπτει ότι το άρθρο 234 ΕΚ έχει εφαρμογή ως προς τον τίτλο IV της Συνθήκης ΕΚ εάν ανακύπτει ζήτημα επί της ερμηνείας πράξεων των οργάνων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας βάσει του ως άνω τίτλου σε υπόθεση η οποία εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους οι αποφάσεις του οποίου δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου.

13 Εν προκειμένω, η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά τον κανονισμό 44/2001 που εκδόθηκε βάσει του άρθρου 61, στοιχείο γ΄, ΕΚ, το οποίο περιλαμβάνεται στον τίτλο IV του τρίτου μέρους της Συνθήκης. Υπό τις συνθήκες αυτές, μόνο δικαστήριο κράτους μέλους του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου νομιμοποιείται να ζητήσει από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί ζητήματος ερμηνείας του κανονισμού αυτού.

14 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι, κατά των αποφάσεων σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία τις οποίες θα εκδώσει το tribunal de grande instance de Paris στο πλαίσιο της υποθέσεως της κύριας δίκης, μπορεί να ασκηθεί ένδικο μέσο του εσωτερικού δικαίου.

15 Επομένως, το Δικαστήριο, δεδομένου ότι δεν του υποβλήθηκε προδικαστικό ερώτημα από εθνικό δικαστήριο το οποίο πληροί την προϋπόθεση του άρθρου 68, παράγραφος 1, ΕΚ, δεν είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί της ερμηνείας του κανονισμού 44/2001.

16 Συνεπώς, πρέπει να εφαρμοστεί το άρθρο 92, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας και να διαπιστωθεί ότι το Δικαστήριο είναι προδήλως αναρμόδιο να αποφανθεί επί του ερωτήματος που υπέβαλε το tribunal de grande instance de Paris.

Επί των δικαστικών εξόδων

17 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) διατάσσει:

Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δεν είναι αρμόδιο να απαντήσει στο ερώτημα που υπέβαλε το tribunal de grande instance de Paris στην υπόθεση C-278/09.

(υπογραφές)